

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3041/2021. (II. 19.) AB HATÁROZATA

bírói kezdeményezés elutasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa jogszabály alaptörvény-ellenességének megállapítására irányuló bírói kezdeményezés tárgyában meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

Az Alkotmánybíróság a pártfogó ügyvéd, az ügygondnok és a kirendelt védő részére megállapítható díjról szóló 32/2017. (XII. 27.) IM rendelet 7. § (2) bekezdése, valamint 9. § (2) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló bírói kezdeményezést elutasítja.

I n d o k o l á s

I.

- [1] 1. A Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság bírója (a továbbiakban: indítványozó) – az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 25. §-a alapján – a pártfogó ügyvéd, az ügygondnok és a kirendelt védő részére megállapítható díjról szóló 32/2017. (XII. 27.) IM rendelet (a továbbiakban: R. vagy rendelet) 7. § (2) bekezdése, valamint 9. § (2) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Alkotmánybíróságtól.
- [2] 2. A bíróság az előtte folyamatban lévő büntetőügyben 3.Bpk.II.1337/2019/4. számú végzésével a vádlottal szemben – kábítószer birtoklásának vétsége miatt – pénzbüntetést szabott ki. Mivel a vádlott ismeretlen helyen tartózkodott, így részére a végzést nem lehetett kézbesíteni, ezért a bíróság tárgyalást tűzött ki, és intézkedett védő kirendeléséről a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) Be. 44. § g) pontja, 46. § (1) bekezdése, valamint a 747. § (6) bekezdése alapján. A tárgyalás határnapja előtt a vádlott tartózkodási helye ismertté vált, ezért a bíróság kézbesítette részére a végzést. A terhelt úgy nyilatkozott, hogy a végzésben foglaltakat tudomásul veszi, és nem kéri tárgyalás tartását. Erre tekintettel a végzés jogerőre emelkedett, és a bíróság tájékoztatta a védőt, hogy tárgyalás tartására nem kerül sor. A védő ezt követően beadványban kérte az R.-ben meghatározott összegű díj megállapítását a tárgyalásra való felkészülésre fordított idő tekintetében.
- [3] 3. Az indítványozó véleménye szerint a védő kérelmének elbírálása során olyan jogszabályi rendelkezéseket kellene alkalmaznia [R. 7. § (2) bekezdése és 9. § (2) bekezdése], melyek egymásnak ellentmondanak, illetve a jogforrási hierarchiában magasabb szinten álló jogszabályba [Be. 46. § (9) bekezdésébe] ütköznek. A vázolt normakollízió pedig egymást kölcsönösen kizáró értelmezésekre ad alapot, ezért a támadott rendelkezések – az alábbiak szerint – sértik az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében megfogalmazott jogállami jogbiztonság követelményét.
- [4] A Be. 46. (9) bekezdése rögzíti, hogy a kirendelt védő a közreműködéséért díjra jogosult, ennek megfelelően az R. 7. § (2) bekezdése szabályozza a védő felkészülési díjra vonatkozó jogosultságát. Az indítványozó álláspontja szerint a 7. § (2) bekezdése az eljárási cselekményen való részvételt feltételként határozza meg, vagyis a védő akkor jogosult a felkészülési díjra, ha eljárási cselekményen vett részt. Az indítványozó szerint ebből az következik, hogy ha eljárási cselekményre nem kerül sor, akkor a védőt nem illeti meg a felkészülési díj.

- [5] Ezzel szemben áll az R. 7. § (3) bekezdésén alapuló értelmezés, amely szerint az R. 9. §-ának (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság az ügydöntő határozat meghozatalakor rendelkezik a felkészülési díj 7. § (3) bekezdésében meghatározott legkisebb összegét el nem érő részének a megfizetéséről. Mivel a végzés ügydöntő határozat [Be. 739. § (2) bekezdés], a rendelet 9. §-ának (2) bekezdéséből az az értelmezés következik, hogy meghozatalakor a bíróságnak rendelkezni kell a felkészülési díj 7. §-ának (3) bekezdésében meghatározott összegre történő kiegészítéséről. Az indítványozó véleménye szerint a 9. § (2) alapján is csak abban az esetben merül fel a kollízió kérdése, amikor a védő nem vesz részt egyetlen eljárás cselekményen sem.
- [6] Az indítványozó értelmezése szerint tehát a rendelet 7. §-ának (2) bekezdése ellentmondásban áll a 9. §-ának (2) bekezdésével. A bíróság szerint önmagában egyik rendelkezés sem feltétlenül alaptörvény-ellenes, az ütközésük azonban igen, mert így sérül a normavilágosság elve.
- [7] Amennyiben pedig az az értelmezés helyes, amely szerint a védőt eljárás cselekményen való részvétel nélkül is megilleti a felkészülési díj legkisebb összege, az indítványozó szerint a rendelet 7. §-ának (2) bekezdése ellentétben áll a Be. 46. §-ának (9) bekezdésével is, ami felveti a jogforrási hierarchia sérelmét [Alaptörvény 18. cikk (3) bekezdése].
- [8] A fentiekre tekintettel kérte az indítványozó az R. 7. § (2) bekezdése és 9. § (2) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítását és – *ex nunc* hatályú – megsemmisítését.
- [9] 4. Az indítványozó szerint felmerülhet a rendelettel összefüggésben a mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenesség hivatalbóli megállapítása is, mert ha a felkészülési díj csak eljárás cselekményen való részvételért állapítható meg, az egyúttal azt is jelenti, hogy a védő köteles az egyéb közreműködést ingyenesen ellátni, ami viszont nem egyeztethető össze a Be. 46. §-ának (9) bekezdésével.
- [10] 5. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 57. § (1) bekezdése alapján felkérte az igazságügyi minisztert mint a jogszabály megalkotóját, hogy fejtse ki véleményét az állított normakollízióval összefüggésben.

II.

- [11] 1. Az Alaptörvény érintett rendelkezései:

„B) cikk (1) Magyarország független, demokratikus jogállam.”

„18. cikk (3) A Kormány tagja törvényben vagy kormányrendeletben kapott felhatalmazás alapján, feladatkörében eljárva, önállóan vagy más miniszter egyetértésével rendeletet alkot, amely törvénnyel, kormányrendelettel és a Magyar Nemzeti Bank elnökének rendeletével nem lehet ellentétes.”

- [12] 2. Az R. érintett rendelkezései:

„7. § (2) A kirendelt védőt felkészülési díjként az eljárás cselekményen való részvételért eljárás cselekményenként az (1) bekezdés alapján kiszámított díj húsz százalékának megfelelő összeg illeti meg.

(3) A felkészülési díj úgymint legalább a kirendelt ügyvédi óradíj háromszorosának, legfeljebb a kirendelt ügyvédi óradíj harmincszorosának megfelelő összeg. Ha a büntetőeljárás során a terhelt érdekében több kirendelt védő járt el, az egyes kirendelt védőket a felkészülési díj e bekezdésben meghatározott legkisebb összegként a kirendelt ügyvédi óradíjnak megfelelő összeg illeti meg. A helyettes védőként kirendelt védőre e bekezdést nem kell alkalmazni.”

„9. § (2) Az ügyészség vagy a nyomozó hatóság az eljárás megszüntetésekor, illetve az elsőfokú bíróság az ügydöntő határozat meghozatalakor rendelkezik a felkészülési díj 7. § (3) bekezdésében meghatározott legkisebb összegét el nem érő részének a megfizetéséről. Ha ezt követően a büntetőeljárás folytatódik, a továbbiakban a bíróság, az ügyészség vagy a nyomozó hatóság a 7. § (2) bekezdésében meghatározott felkészülési díjról mindaddig nem rendelkezik, amíg ezen felkészülési díjak összege nem éri el a felkészülési díj 7. § (3) bekezdésben meghatározott legkisebb összegét.”

III.

- [13] Az indítvány nem megalapozott.
- [14] 1. Az Abtv. 25. §-a szerint a bíró – a bírósági eljárás felfüggesztése mellett – abban az esetben kezdeményezi az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *b*) pontja alapján az Alkotmánybíróságnál a jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének megállapítását, illetve az alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazásának kizárását, ha az előtte folyamatban levő egyedi ügy elbírálása során olyan jogszabályt kell alkalmazni, amelynek alaptörvény-ellenességét észleli, vagy alaptörvény-ellenességét az Alkotmánybíróság már megállapította. A bírói kezdeményezés szerint a támadott szabályt az eljárásban alkalmazni kell, ugyanakkor az eljárás felfüggesztése nem történt meg, tekintettel arra, hogy a büntetőeljárás már lezárult. A 3046/2016. (III. 22.) AB határozat szerint azonban a „járulékos, a per jogerős befejezését követően kötelezően alkalmazandó, a perben érintett személyek jogát, jogos érdekét, jogi helyzetét érintő szabály alkotmányossági vizsgálatának kezdeményezésére a bíró akkor is jogosult, amikor az alkalmazás lehetősége számára ténylegesen megnyílik” {3046/2016. (III. 22.) AB határozat, Indokolás [11]}. A fentiekre is tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány az Abtv. 25. §-ában és 52. §-ában előírt feltételeknek eleget tesz {vö. 3058/2015. (III. 31.) AB végzés, Indokolás [8]–[24]; 2/2016. (II. 8.) AB határozat, Indokolás [26]–[28]; 3064/2016. (III. 22.) AB határozat, Indokolás [8]–[13]}.
- [15] 2. Az Alkotmánybíróság eddig nem vizsgálta érdemben az R. 7. § (2) bekezdése alkotmányosságát. A 3081/2019. (IV. 17.) AB végzés tárgya ugyan kifejezetten a kirendelt védő díjazása volt, de az Alkotmánybíróság az Abtv. 26. § (2) bekezdése alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszt a közvetlen érintettség hiánya miatt visszautasította (Indokolás [9]), ezért „ítélt dolog” az ügyben nem volt megállapítható.
- [16] Az indítványozó az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének a sérelmére hivatkozott, mert álláspontja szerint a rendeleten belüli, illetve a Be. és az R. szabályai közötti – normakollízió értelmezési nehézségeket vet fel, sérti a normavilágosság elvét és így a jogállami jogbiztonságot. Az indítványozó álláspontja szerint ugyanis az R. 7. § (2) bekezdése és 9. § (2) bekezdése eltérő értelmezéseket tesz lehetővé a tekintetben, hogy a kirendelt védőt a felkészülési díj megilleti-e akkor is, ha nem vett részt egyetlen eljárási cselekményen sem. Ugyanakkor a Be. 46. § (9) bekezdése alapján a kirendelt védőt a felkészülési díj is meg kell, hogy illesse, függetlenül attól, hogy részt vett-e eljárási cselekményen, avagy sem.
- [17] 2.1. Az Alkotmánybíróság elsőként az R. 7. § (2) bekezdése és 9. § (2) bekezdése közötti normakollízió kérdését vizsgálta. E körben mindenekelőtt indokolt utalni azon – a jogforrási rendszerben azonos szinten elhelyezkedő jogszabályok összeütközésének alkotmányos összefüggéseivel kapcsolatos, a 43/2012. (XII. 20.) AB határozatban összefoglalt –, alkotmánybírósági gyakorlatra, amely szerint: „az Alkotmánybíróság a 35/1991. (VI. 20.) AB határozatban kijelentette, hogy »meghatározott életviszonyok, illetőleg tényállások ellentétes – vagy az értelmezéstől függően ellentétes – törvényi rendezése önmagában nem jelent alkotmányellenességet. Az ilyen rendelkezés alkotmányellenessé csak akkor válik, ha az egyben az Alkotmány valamely rendelkezésének a sérelmével is együtt jár, vagyis ha az ellentétes tartalmú szabályozás anyagi alkotmányellenességhez vezet, tehát például ha a rendelkezések valamelyike meg nem engedett diszkriminációt, egyéb alkotmányellenes helyzet megteremtését, vagy alkotmányos alapjog korlátozását eredményezi. [...] A jogállamiság elvéből nem következik, hogy az azonos szintű jogszabályok közötti normakollízió kizárt.« (ABH 1991, 175, 176) E megállapítást a 21/2001. (VI. 21.) AB határozat azzal pontosította, hogy kimondta: abban az esetben sérül a jogállamiság alkotmányos alapértékből fakadó jogbiztonság követelménye, ha az ellentétes tartalmú törvényi rendelkezések »[...] között fennálló kollízió jogalkalmazói jogértelmezéssel a jogbiztonság sérelme nélkül nem oldható fel.« (ABH 2001, 231, 235)” {Indokolás [54], megerősítette a 3098/2016. (V. 24.) AB határozat, Indokolás [16]}
- [18] Az indítvány az R. 7. § (2) bekezdése és 9. § (2) bekezdése között vélt ellentét kapcsán pusztán az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének a sérelmét állította. A fentiek alapján a B) cikk (1) bekezdés sérelme nem volt megállapítható, a rendeleten belül vélt ellentmondás miatt. Az indítványozó pedig nem jelölt meg olyan anyagi alaptörvény-ellenességet, amely megalapozta volna a további alkotmányossági vizsgálatot.
- [19] 2.2. Az indítványozó azt is állította, hogy az R. 7. § (2) bekezdése ellentétes a Be. 46. § (9) bekezdésével, mert a miniszteri rendelet – a törvényi előírás ellenére – nem biztosítja, hogy a kirendelt védő minden esetben

megkapja a felkészülésért járó díjat. A vélt normakollízió az indítvány alapján sérti az Alaptörvény 18. cikk (3) bekezdésében foglalt jogforrási hierarchiát –, amely szerint a kormány tagjának rendelete nem lehet ellentétes törvénnyel – és így sérül a jogbiztonság is [Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése].

- [20] 2.2.1. A Be. 46. § (9) bekezdése elvi éllel rögzíti: a kirendelt védő a közreműködéséért díjra és költségeinek megtérítésére is jogosult. A törvényi rendelkezés a díjazásra és költségtérítésre való jogosultságot nem szűkíti le az eljárási cselekményen való (személyes) részvételre.
- [21] A törvény nem tartalmazza a közreműködés formáit, azt az R. részletezi, e szerint a kirendelt védőt eljárási cselekményen való részvételért, vagy az eljárási cselekmény elmaradásáért [R. 7. § (1) és (4) bekezdés], felkészülésért [R. 7. § (2)–(3) bekezdés], fogvatartásban lévő terhelttel folytatott megbeszélésért [R. 7. § (5) bekezdés] és felülvizsgálati indítvány elkészítéséért [R. 7. § (6) bekezdés] illeti meg díjazás. Az R. 1. § (1) bekezdése ugyancsak megszorítás nélkül rendelkezik arról, hogy a kirendelt védőt a bírósági eljárásban és a büntetőeljárás vádemelésig terjedő szakaszában végzett tevékenységért munkadíj és költségtérítés illeti meg. A rendelet tehát – a törvénnyel összhangban – a büntetőeljárás vádemelést megelőző szakasza mellett ugyancsak a bírósági eljárás egészében végzett védői tevékenységet, és nem csupán a védő részvételével lefolytatott eljárási cselekményeket jelöli meg a jogosultság alapjaként.
- [22] Az Alaptörvény 28. cikke alapján a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik és ennek során azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak. Az Alaptörvény 28. cikkében megkövetelt vélelem szerint a bíróságoknak a jogértelmezés során tehát azt kell feltételezniük, hogy a jogszabályok előírásai a józan észnek megfelelő célt szolgálnak. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint az a bírói jogértelmezés, amely alapján a kirendelt védő csak akkor részesülhetne díjazásban a felkészülésért, ha legalább egy eljárási cselekményen is részt vett, ellentmond az észszerűség alaptörvényi követelményének.
- [23] 2.2.2. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint nem vizsgálja, hogy a bírói döntés indokolásában megjelenő érvek megalapozottak-e, mint ahogy azt sem vizsgálja, hogy bíróságok jogértelmezése helyesen illeszkedik-e jogági dogmatika elfogadott szabályaihoz {3078/2016. (IV. 18.) AB végzés, Indokolás [19]}. Az Alkotmánybíróság már több határozatában rámutatott arra is, hogy a jogszabályok önálló, a konkrét tényállásra vonatkoztatott értelmezése a rendes bíróságok feladata (*iura novit curia*) {3120/2012. (VII. 26.) AB határozat, Indokolás [21]}.
- [24] Ugyanakkor az Alkotmánybíróság gyakorlatában az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséből fakadó normavilágosság követelménye a büntetőjogi – mint eleve alapjog-korlátozó – normák tekintetében különösen fontos. Ezért az Alkotmánybíróság megvizsgálta, hogy az indítványozó által megjelölt jogszabályi rendelkezések megfelelnek-e a normavilágosság követelményének.
- [25] Az Alkotmánybíróság legutóbb a 20/2020. (VIII. 4.) AB határozatban foglalta össze az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogállamisággal kapcsolatos gyakorlatát: „az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogállamiság egyik feltétlen ismérve a jogbiztonság. A jogbiztonság pedig az államtól, és elsősorban a jogalkotótól azt várja el, hogy a jog egésze, egyes részterületei és egyes szabályai is világosak, egyértelműek és a norma címzettjei számára is értelmezhetők és követhetők legyenek (Indokolás [116], [120]). A jogalanyoknak tényleges lehetőséget kell biztosítani arra, hogy magatartásukat a jog előírásaihoz igazíthassák [25/1992. (IV. 30.) AB határozat, ABH 1992, 131, 132]. Ehhez pedig az szükséges, hogy a jogszabály szövege a jogalkalmazás során felismerhető normatartalmat hordozzon [26/1992. (IV. 30.) AB határozat, ABH 1992, 135, 142]. Az Alkotmánybíróság értelmezésében megállapítható továbbá a jogbiztonság sérelme, ha a szabályban rejlő belső ellentmondás a jogalkalmazás során szükséges értelmezéssel nem kiküszöbölhető [1/1999. (II. 24.) AB határozat, ABH 1999, 25, 46]. A jogbiztonság sérelmét jelentheti továbbá az is, ha a normaszöveg ugyan érthető, de végrehajthatatlan [10/2001. (II. 12.) AB határozat, ABH 2001, 123, 147]. Rámutatott az Alkotmánybíróság arra is, hogy a jogbiztonság meglétének vagy hiányának vizsgálatakor differenciáltan kell eljárni. »Annak megállapítása során, hogy a szabályozás módja, a normatartalom sérti-e a jogbiztonságot, minden esetben figyelembe kell venni a szabályozás célját és a címzettek körét is.« (125/B/2003. AB határozat, ABH 2005, 1127, 1137) Más a normavilágosság és jogbiztonság alkotmányossági mércéje akkor, ha a címzettektől elvárható valamilyen speciális, az értelmezéshez szükséges szakértelem és más, ha az általánosságban érinti a jogalanyokat (395/D/2010. AB határozat, ABH 2011, 2090, 2096).” (Indokolás [67]–[68])

- [26] A tárgyi ügyben a norma címzettje a bíróság, amelynek nem vitathatóan birtokában kell lennie a jogi normák értelmezéséhez szükséges szakértelemnek. Az Alkotmánybíróságnak azt kellett tehát vizsgálnia, hogy az R. indítványozó által felhívott szabályai megfelelnek-e a normavilágosság elvének a tekintetben, hogy egyértelműek a bíróságok számára, illetve a vélt ellentmondások jogértelmezéssel feloldhatóak-e.
- [27] Az R. 7. § (1) bekezdése rögzíti, hogy a kirendelt védőt az eljárási cselekményen való részvételéért időarányosan a kirendelt ügyvédi óradíj összege illeti meg. A (2) bekezdés szerint az adott eljárási cselekményhez tartozó felkészülésért az eljárási cselekményen való részvételért járó díj 20%-a illeti meg a kirendelt védőt. A (3) bekezdés pedig azt rögzíti, hogy a felkészülési díj ügynként legalább a kirendelt ügyvédi óradíj háromszorosának, legfeljebb a kirendelt ügyvédi óradíj harmincszorosának megfelelő összeg. A 9. § (2) bekezdése alapján pedig a bíróságnak az ügydöntő határozat meghozatalakor intézkednie kell arról, hogy a kirendelt védő legalább a felkészülési díj 7. § (3) bekezdése szerinti minimális összegét megkapja.
- [28] Az R. szerint tehát a kirendelt védőt díjazás illeti meg az eljárási cselekményen való részvételéért és az ehhez kapcsolódó felkészülésért, továbbá díjazás illeti meg a felkészülésért abban az esetben is, ha nem vett részt egyetlen eljárási cselekményen sem. Azaz az R. 7. § (2) bekezdése nem általánosságban határozza meg a felkészülési díjra való jogosultságot és annak összegét, hanem csak arra az esetkörre irányadó, amikor eljárási cselekményre is sor kerül. A 7. § (3) bekezdés pedig azokra az esetekre vonatkozik, amikor eljárási cselekményre nem kerül sor. Az indítványozó által is hivatkozott egyik eseti döntésben (BH2020.137.) a Kúria is kifejtette, hogy: „Kirendelt védő részvétele kötelező lehet olyan ügyekben (például büntetővégzés meghozatalára irányuló, összbüntetési, avagy – miként jelen esetben – a tagállami ítélet megfeleltetése iránt indult eljárásban) is, melyekben védő jelenlétében folytatható eljárási cselekmény nincs, sőt a büntetőeljárás törvény másod- és harmadfokon még a rendes eljárásban az ügydöntő határozat meghozatalára is tág teret biztosít tanácsulésen, a védő részvétele nélkül. Ekként az az értelmezés a téves, miszerint a jogalkotó – egyébként a törvény rendelkezésével is szemben – a büntetőeljárások jelentős részében díjazás nélküli, saját költségen való munkavégzésre kívánta volna kötelezni a kirendelt védőt.”
- [29] Az R. felhívott szabályai között tehát nincs kollízió, épp ellenkezőleg, kiegészítik egymást. Az R. ezen értelmezése felel meg az Alaptörvény 28. cikkében foglalt észszerűségi követelmények is.
- [30] A fentiek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az R. 7. § (2) bekezdése és 9. § (2) bekezdése nem sértik az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésébe foglalt jogbiztonságot, mert nem állnak kollízióban a Be. 46. § (9) bekezdésével, és eleget tesznek a normavilágosság alaptörvényi követelményének is.
- [31] 2.2.3. Az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy az indítványozó is hivatkozott a BH2020.137. számú eseti döntésre, azonban azt állította, hogy a Kúria helytelenül értelmezte az R. 7. § (2) bekezdésében foglaltakat, figyelmen kívül hagyva, hogy felkészülési díj csak eljárási cselekményen való részvételhez köthető. Az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy a Kúria értelmezése szerint „amennyiben a felülvizsgálati eljárásban a Kúria a kirendelt védőt a felülvizsgálati indítvány megfogalmazására hívja fel, és a védő ennek határidőben eleget is tesz, számára az R. szerinti mértékű védői díj megállapításának van helye. Ezen túl a kirendelt védő igényt tarthat felkészülési díjra is. Mivel a kirendelt védő felkészülési díjának alapja az eljárási cselekményen való részvételért járó kirendelt ügyvédi díj, a felkészülési díjat az eljárási cselekményen való részvételért járó ügyvédi óradíj figyelembevételével kell megállapítani akkor is, ha a Kúria nyilvános ülést nem tart, azonban a kirendelt védő felkészülési díjra való jogosultságához nem fér kétség.” (BH2019.217.)
- [32] A BH2020. 287. számú eseti döntésben pedig azt rögzítette a Kúria, hogy: „A felülvizsgálati eljárásban kirendelt védőt az észrevételért felkészülési díj illeti meg, amennyiben a felülvizsgálati indítványt nem ő készítette és eljárási cselekményre (nyilvános ülés tartására) nem került sor.”
- [33] A Kúria szerint „önmagában a felülvizsgálati indítványra tett – a R. által kifogásolhatóan nem nevesített – észrevételért a kirendelt védőt nem illeti meg díjazás (BH2019. 217. IV. pont), ugyanakkor az észrevétel mögött nyilvánvalóan felkészülés áll, ami díjazás nélkül nem maradhat, s részére felkészülési díj állapítandó meg.”
- [34] Mindkét esetben az R. 7. § (3) bekezdése alapján került sor a felkészülési díj összegének megállapítására.
- [35] Az Alkotmánybíróság szerint az idézett kúriai gyakorlat is azt támasztja alá, hogy a rendelet indítványozó által sérelmezett rendelkezései – az Alaptörvény 28. cikke szerinti értelmezés mellett – nem sértik a normavilágosság elvét és nem merül fel kollízió, sem a rendeletei szabályok, sem az R. és a Be. előírásai között.
- [36] 3. Az indítványozó felvetette a mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenesség hivatalbóli megállapításának lehetőségét is. Az Alkotmánybíróság már több döntésében megállapította, hogy a bírói kezdeményezés

csak jogszabály alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányulhat, bíró a folyamatban lévő ügyben alaptörvény-ellenes mulasztás kimondását nem indítványozhatja {lásd 3076/2016. (IV. 18.) AB végzés, Indokolás [11]}. Az Alkotmánybíróság a 3330/2017. (XII. 8.) AB végzésben általános érvennyel, az indítványozó személyétől függetlenül azt is leszögezte, hogy „irányadó gyakorlata alapján az Abtv. 46. § (1) és (2) bekezdése a jogalkotói mulasztás megállapítását az Alkotmánybíróság által hatáskörei gyakorlása során hivatalból alkalmazható jogkövetkezményként szabályozza, így annak indítványozására senki nem jogosult” (Indokolás [19]). Tekintettel arra, hogy az Alkotmánybíróság szerint a kezdeményezésben állított normakollízió nem áll fenn, és a normavilágosság elve sem sérült, nem tartotta indokoltnak mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenesség hivatalbóli megállapítását.

Budapest, 2021. február 2.

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Czine Ágnes
alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Horváth Attila
alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Miklós
alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Sulyok Tamás
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: III/1751/2020.

